

VAD SKALL MAN TÄNKA PÅ NÄR MAN OPPONERAR PÅ EN TEXT, RAPPORT ELLER UPPSATS?

Första ordet går till författaren som har tillfälle att rätta fel eller förklara oklarheter i uppsatsen. Opponenten tar sedan vid (se punkterna nedan). Oppositionens syfte är inte att slakta eller knäcka någon utan att på ett konstruktivt sätt föra en vetenskaplig diskussion utifrån texten. Förvisso bör felaktigheter och problem tas upp men också textens positiva sidor. Tänk på att du som opponent nästa gång kanske befinner dig i författarens situation!

Opponenten börjar med att ge en kort resumé av texten.

Oppositionen ska i huvudsak handla om punkterna 1, 2 och 3, det vill säga fokusera på textens fråga, genomförande och resultat. Synpunkter på akribi och formalia – punkt 4 och 5 – ska tas upp mot slutet av oppositionen. Opponenterna avslutar sin genomgång med att göra en helhetsbedömning.

En systematisk genomgång av ett vetenskapligt alster brukar i regel ungefär följa punkterna nedan:

1. Frågeställning, syfte och metod. Återgå till syfte och frågeställning. Har författaren motiverat sin frågeställning utifrån ett relevant forskningsläge? Fundera om det kan tänkas finnas annan forskning (litteratur) än den som författaren angivit. Är frågan relevant och intressant? Om författaren har formulerat delfrågor (-hypoteser) fundera om de är i samklang med huvudfrågan och i sin tur relevanta för undersökningen. Är källorna relevanta för frågeställningen? Finns det problem med källorna? Finns det andra tänkbare källor som på ett bättre sätt skulle bidra till att besvara huvudfrågan. Är metoden relevant för frågeställningen? Är metoden vetenskapligt motiverad? Finns det problem med metoden som författaren inte tagit upp?
2. Undersökning. Har begrepp och termer definierats? Går författaren gått systematiskt till väga i syfte att besvara sin huvudfråga? Finns det sammanfattningar och delsammanfattningar? Är författarens resonemang rimliga i relation till källor, litteratur och forskningsläge? Är tabeller och figurer (om sådana förekommer) så uppställda att de är förståeliga och bidrar de till att besvara huvudfrågan. Stämmer siffrorna i tabellerna?
3. Resultatredovisning. Har författaren besvarat sin fråga (sina frågor)? Har författaren relaterat sina resultat till syfte, frågeställning och forskningsläge? Är resultaten rimliga och intressanta? Finns det alternativa tolkningar?
4. Kontroll av akribi och formalia. Se på innehållsförteckningen. Är den klar och tydlig och innehåller den alla de delar som kan förutsättas för en bra uppsats. Finns alla tabeller, bilagor och illustrationer listade? Läs igenom uppsatsen en första gång. Har du begripit vad den handlar om? Är språket klart och tydligt?
5. Gå igenom notapparaten och käll- och litteraturlistan. Följer de vedertagna riktlinjer? Finns noternas källor och litteratur i käll- och litteraturförteckningen. Är noterna rätt placerade? Är allt som bör notas notat? Ser käll- och litteraturförteckningarna ut som de skall?